

ОПТИМІЗАЦІЯ РОБОТИ ДАХОВИХ ГІБРИДНИ СОНЯЧНІ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ В ЖИТЛОВИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ БУДІВЛЯХ В УМОВАХ РИНКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Литвин В. І. - аспірант, vl@viliv.com.ua

Національний університет біоресурсів і природокористування

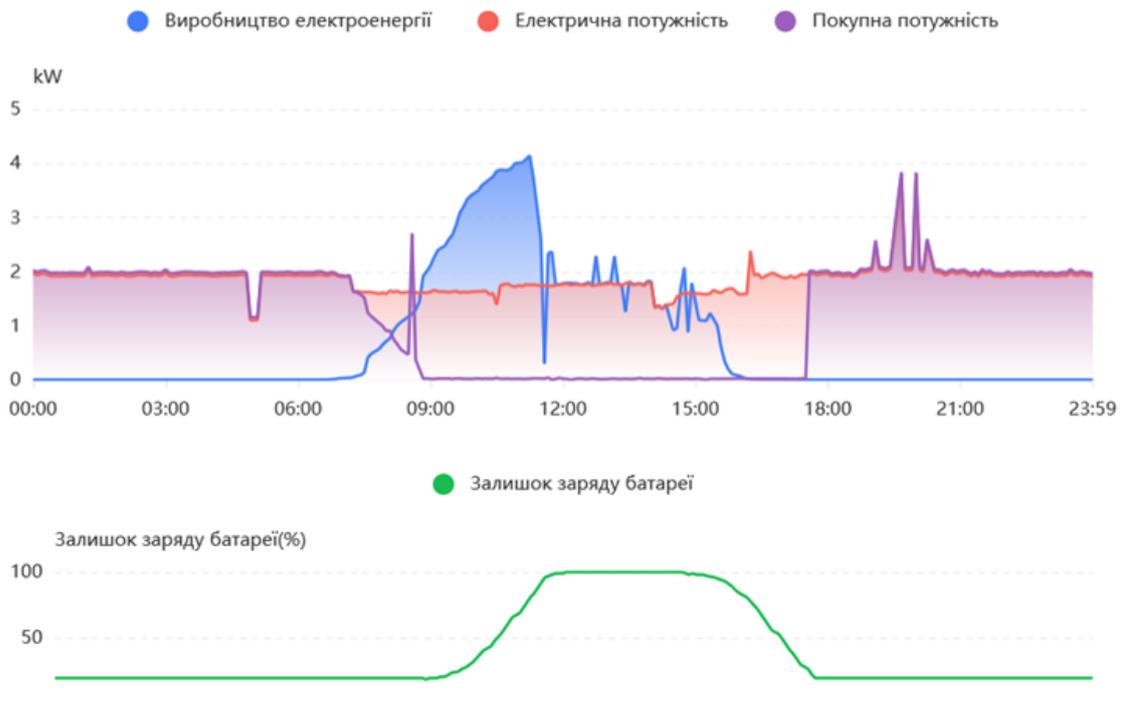
Метою роботи є дослідження роботи дахових гібридних сонячних електростанцій в громадських та житлових будівлях та напрацювання підходів щодо підвищення їх ефективності.

Результати дослідження. Аналіз режимів роботи гібридних сонячних електростанцій, що були встановлені на дахах житлових та громадських будівель показав, що сонячна генерація в більшості випадків використовується не в повній мірі. Зокрема не враховується можливість оптимізації споживання з врахуванням вартості енергоресурсів на ринку на добу наперед, що дозволило б не лише знизити затрати на постачання електричної енергії, а й внести вклад в балансування енергосистеми.

Для забезпечення ефективної роботи гібридних сонячних електростанцій необхідно врахувати наступні елементи:

- погодинний прогноз споживання електричної енергії будівлею;
- можливість зміщення споживання протягом доби окремими споживачами;
- можливість акумулювання електричної енергії;
- погодинна вартість електричної енергії для споживання;
- погодинна вартість електричної енергії для продажу в мережу;
- можливість акумулювання теплової енергії, отриманої від електронагрівачів (наприклад електричні ємнісні водонагрівачі в системі гарячого водопостачання або акумулятори холоду в системах кондиціонування);
- період гарантованого енергопостачання для умов, коли можливі відключення централізованого електро- та теплотзабезпечення.

Результати дослідження вказують, що система керування, яка дозволяє прогнозувати потребу в електричній та тепловій енергії будівлі та враховувати зміни вартості електричної енергії протягом доби дозволяє знизити затрати на споживання на 30-40% в порівнянні з стандартними можливостями систем керування гібридних інверторів.

Рисунок 1 – Графік роботи гібридної сонячної електростанції з профіцитом генерації

Висновки. Для забезпечення ефективного використання гібридних сонячних електростанцій рекомендовано доповнювати існуючу систему керування блоками, що дозволяють аналізувати прогнозу потребу в енергоресурсах, ціни на ринку електричної енергії, а також керувати системами накопичення як теплової так і електричної енергії.

Список використаних джерел:

1. Агєєва Т. П. Методичні основи оцінки енергозбереження та прогнозування енергоспоживання в сфері житлового та комунально-побутового обслуговування населення України : автореф. дис. ... канд. техн. наук : 05.14.01 / Ін-т заг. енергетики НАН України. Київ, 2002. 20 с. <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/aref/20081124022267>
2. Гребченко М. Системи електропостачання з локальними джерелами енергії та керування ними. Київ : Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського» проспект Берест., 37, м. Київ, 03056, 2023. 78 с.
3. ДСТУ ISO 50001:2014. Системи енергетичного менеджменту. Вимоги та настанови щодо використання. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2015. 42 с.
4. Литвин В. І. Шляхи оптимізації енергоспоживання житлових та громадських будівель в умовах наявності альтернативних джерел енергозабезпечення. Енергетика та автоматика, №2-2024

5. Литвин В. І. Аналіз впливу побутових ємнісних електронагрівачів на енергетичну систему та шляхів оптимізації їх роботи. Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського, Том 36 (75). № 1, 2025.
6. Литвин В. І. Підвищення ефективності використання електричної енергії житловими та громадськими будівлями за наявності гібридних сонячних електростанцій в умовах ринку електроенергії. Енергетика та автоматика, №3-2025
7. Литвин В. І. Оптимізація споживання електричної енергії житловими та громадськими будівлями в умовах децентралізованої систем розподілу. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. – Кременчук: КрНУ, 2025. – Випуск 1(150).
8. Ackermann T., Andersson G., Söder L. Electric Power Systems Research. 3rd ed. Sweden : Department of Electric Power Engineering, Royal Institute of Technology, Electric Power Systems, Teknikringen 33, 10044 Stockholm, 2001. Vol. 57 : Distributed generation: a definition. 194-204 p.
URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0378779601001018>
9. A comprehensive overview on demand side energy management towards smart grids: challenges, solutions, and future direction / M. S. Bakare et al.
URL: <https://energyinformatics.springeropen.com/articles/10.1186/s42162-023-00262-7>
10. Kalogirou S.A. Solar Energy Engineering: Processes and Systems. Second Edition. Academic Press, 2014. 778 p.
11. Hernandez P., Kenny P. From net energy to zero energy buildings: Defining life cycle zero energy buildings (LC-ZEB) // Energy and Buildings. 2010, Vol. 42, Issue 10. P. 815–821.
12. Mendes G., Oliveira R.C., Boelman E.C., et al. Optimization of renewable energy systems in buildings: A review // Renewable and Sustainable Energy Reviews. 2012, Vol. 16, Issue 6. P. 4426–4435.